Ner 176. ROK 1838. SOBOTA 4 SIERPNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedzieli i świąt uroczystych w drukarni St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złp. 10 miesięcznie złp. 4.

IMIONA RZYMSKIE.
Jutro N. M. P. Snieżnej.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Jutro Stanisława.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE

Dzień Godzina	Barometr do 0 q R. red. w miarze Paryzkiéj	stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery.	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi.
6	27" 4" 072	+ 6°, 8	3"' 37	Północny słaby	Pogoda z chmurami	
3 2	2, 102	+ 18. 4	4, 81	Pł. zachodni słaby	Pochmurno	
10	2, 606	+ 14, 4	5. 28	zachodni słaby		Deszcz

Cześć Urzedowa.

Nro 5320.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI W SENACIE RZĄDZĄCYM

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

W moc uchwały Senatu Rządzącego do L. 3995 r. b. zapadłéj, podaje niniejszym do powszechnéj wiadomości, iż w dniu 10 sierpnia r. b. odbywać się będzie przed południem w biórach Wydziału Spraw Wewnętrznych i policyi publiczne licytacya in minus wypuszczenia w przedsiebiorstwo odwozu ziemi, przy budowie kanałów w ulicę Szpitalną, Floryańską i Mikołajską nagromadzonéj; która następnie z ulic powyższych ku Wielkiemu kołu w plantacye publiczne dla podniesienia niższéj tegoż kondygnacyi wywożoną być winna, i tamże rozrzuconą w takim postępie, aby dogodny przejazd w rzeczonych ulicach niemniéj w części rynku tymże podległéj ciągle został zapewnionym. Każdy przeto mający chęć otrzymania powyższéj entrepryzy, w dniu i miejscu wyżéj oznaczoném, zaopatrzony vadium w ilości złp. 150 znajdować się zechce. Cena piérwszego wywołania od wywozu sięga kubicznego ziemi na złp. sześć jest ustanowioną.

Kraków d. 28 lipca 1838 r.

Senator Prezydujący.
X. SCIPIO.
Referendarz *L. Wolff.*

Nro 950. *D. S. III. Inst.*

PREZES SĄDU III. INSTANCYI

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Gdy posada woźnego przy Sądzie Pokoju Okręgu II. Miasta Krakowa jest wakującą, życzący przeto sobie takową otrzymać, mają prośby swoje w zaświadczenia dobréj konduity, opatrzone za pośrednictwem Sądu Pokoju podać, i wraz tamże przed pisarzem te-

goż sądu, celem udowodnienia jako dokładnie czytać i pisać umieją zgłosić się.

Kraków dnia 1 sierpnia 1838 r.

W zastępstwie Prezes Sądu Appellacyjnego
MĄKOLSKI.

(1r.) *Widerakiewcz* Z. Sekr.

Nro 979. *D. S. III. Inst.*

PREZES
SĄDU III. INSTANCYI
Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i jego Okręgu.

Gdy posada woźnego etatowego przy Trybunale I. Instancyi jest wakującą, przeto życzący sobie otrzymać takową, mają prośby swoje opatrzone w dowody dobréj konduity i sprawowanych dotąd obowiązków za pośrednictwem Trybunału I. Instancyi w przeciągu dni 14 podać, gdzie wraz dla udowodnienia jako obowiązki woźnego dokładnie pełnić mogą, zgłosić się mają.

Kraków d. 1 sierpnia 1838 r.

W zastępstwie Prezes Sądu Appellacyjnego
MĄKOLSKI.

(1r.) *Widerakiewicz* Z. Sekr.

Część Polityczna.

— *Warszawa* 29 *Lipca.* —

W skutek Najwyższéj J. C. K. M. decyzyi, istniejący nateraz w Warszawie instytut rządowy wychowania panien, pozostawać ma pod opieką N. Cesarzowy Jmści i nosić imie instytutu Alexandryńskiego.

— *Paryż* 19 *Lipca.* —

Jest powszechném mniemaniem opartém na wskazówkach, jakia powziąść można było, że ogień w teatrze wodewillów, powstał z niedogaszonéj lampki wielkiego pająka sufitowego, gazem oświetlanego. Około godziny w pół do trzeciéj popółnocy, zdawało się jednemu z robotników teatralnych, że czuć było spaleniznę, zapuścił więc coprędzéj przez ostróżność kurtynę, aby niedopuszczać przeciągu powietrza, a sam poszedł zaraz pod strych, gdzie dostrzegłszy już wszystko płomieniem ogarnięte, zaczął wołać i budzić innych. W kilka minut potém upadł pająk z tak wielkim łoskotem, że, obudzony tymże kassyer teatraloy, pan Victor Barthe, pobiegł zaraz na miejsce nieszczęścia, ale znalazł już całą salę jaśniejącą płomieniami gazu z rurek wydobywającego się. Dach stał już także w płomieniach. Uratowana została kassa i biblioteka teatralna. Najwięcéj poszkodowanym ze wszystkich, jest malarz teatralny, pan Courant, który stracił wszystkie swe roboty w pracowni przy teatrze ustanowionéj, znajdujące się, a między innemi dekoracye zamówione dla teatrów w Bourges i Perigeux, ugodzone za 15,000 franków. Spalilo mu się także jego album, pełne rozmaitych szkic, projektów i wielce zajmujących rysunków, szacowane najmniéj 6000 fr.

Zmarły niedawno założyciel paryzkiego pisma *Journal des Modes*, pan de la Mesangere, był wielkiem lubownikiem pończoch jedwabnych, z których przy spisaniu inwentarza jego pozostałości, znaleziono 1000 par; obok tego znaleziono 2000 par trzewikow, 40 deszczochronów, 72 surdutów granatowych. 100 okrągłych kapeluszy, 90 tabakierek różnéj wielkości, 365 koszul i przeszło 10,000 fr. w sztukach mających po pietnaście i trzydzieści sous, lub 6cio-liardowych. Nie ubiérał się nigdy w inaksze tylko w krótkie spodnie i nie wychodził z parasolem, dla obawy lub kalkulacyi że deszcz będzie padać, ale zato ilekroć razy zdarzyła się potrzeba, to jest, że go deszcz zaskoczył, niezawodnie nowy kupował deszczochron.

— *Londyn* 20 *Lipca.* —

U królowy były zawczoraj wielkie pokoje, na których znajdowali się dostojni goście bawiący w Londynie. Dniem piérwéj,

pożegnał królowę xiąże Nemours, a we środę rano o godzinie 8 wypłynął do Boulogne.

Spodziewają się tu króla Belgów, który przybyć ma w tę niedzielę lub poniedziałek dla odwiedzenia królowy Jmci siostrzenicy swojéj.

Marszałek Soult wyjechał dziś z Londynu udając się do Liwerpool po birminghamskiéj kolei żelaznéj. Dyrektorowie téjże obowiązali się przewieść marszałka aż na miejsce w 10 godzinach, łącznie z tém miejscem, które dla nieukończonéj kolei żelaznéj, pocztą przebywać potrzeba.

W City rozeszła się pogłoska, że stały związek z Indyanami przez Egipt, utrzymywany ciągle od pewnego już czasu, będzie teraz przerwany, z powodu zajęcia w Bombaj wszystkich okrętów parowych do służby na zatoce perskiéj; stósownie jednak do wiadomości zaciągniętych w biórze wschodnio-indyjskiém, dowiedziano się przecież, iż niedozna najmniejszéj przerwy żegluga parowa pomiędzy Suez i Bombay w żadnym przypadku, bez względu na środki, do jakichby rejencya w Bombaj przez wypadki perskie, mogła być powodowaną. O tém doniesiono nawet przez publiczne zawiadomienie interesowanéj powszechności.

Doniesienia z Górnéj-Kanady, a mianowicie od granicy między Stanami Zjednoczonemi, sięgają ostatnich dni czerwca i są cokolwiek jeszcze niezaspakajające. (*) Wzburzenie objawiające się w Gornéj Kanadzie, spowodowało hrabiego Durham do udania się tamże z Quebek. Gubernator téj prowincyi, pułkownik Arthur, zajęty był procesem wytoczonym przeciwko trzynastu w Nagiarra ujętym przywódcom, którzy, jeżeli sąd karę śmierci na nich wyrzecze, będą nieochybnie rozstrzelani. Jeneralnego prokuratora i jeneralnego fiskusa w Górnéj Kanadzie, usunięto z urzędów. Dnia 22 czerwca, ogłosił pułkownik Arthur przez odezwę, pewien rodzaj zamknięcia granicy, z przytoczeniem za powód, że gdy znaczny oddział ludzi uzbrojonych zebrał się d. 21 w obwodzie Niagry w wiosce Pelham, i dopuszczał się rabunku w okolicach, a pewna liczba źle myślących połączona z rabusiami, przeprawiła się przez Niagarę dla podbudzania mieszkańców; jest przeto rzeczą potrzebną, aby władze dopilnowały, iżby niepozwalano nikomu ani przybijać ani odpływać u angielskiego brzegu Niagary, dopóki niewylegitymuje się piérw należycie przez okazanie potrzebnych papiérów. Oddział powstańców, który stał przy Schort Hills, cofnął się ku wielkiéj rzece. Za niemi wyruszył kapitan Mabnab, na czele pułku z Hamilton, dla ścigania i uderzenia na zucgwalców, którym, gdyby się było powiodło dostać aż do londyńskiego obwodu, zdaje się, że tam mogliby byli być bezpiecznemi. To nie miało miejsca, ponieważ według doniesień z Bufalo daty 27 czerwca, wojsku angielskiemu wzmocnionemu przez 600 Indyan, udało się doścignąć i pojmać do niewoli powstańców, składających się w znacznéj części z mieszkańców Stanu Zjednoczonych. — W Mont-real nieprzestawano prowadzić śledztwa i badań z powodu spalenia statku parowego *Sir Robert Peel*, ile się jednakże zdaje, bez żadnego dostatecznego rezultatu, ponieważ z osób uwięzionych, puszczono d. 29 czerwca bardzo wiele na wolność.

(*) Wedle nowszych doniesień, które z porządku umieścimy, powstańcy na głowę zbici zostali pod Schort Hills. (P. R.)

ROZMAITOSCI.

Piérwsze zegarki kieszonkowe były fabrykowane r. 1500, w Norymberdze przez Hel-

lego, i zwykle nazywały się jajkami norymbergskiemi. Roku 1577 pierwszy raz weszły w używanie w Londynie Zegarki Hellego poruszane sznurkiem zamiast sprężyny, były z żelaza lub stali, a tak sztucznie zrobione, iż dzwonkiem odznaczały godziny, i tylko co 40 godzin potrzebowały nakręcania Późniéj nadano im bardzo małą objętość. Karol V. posiadał zegarek z indexami i dzwonkiem, umieszczony w pierścieniu. Jeszcze w muzeum w Gota istnieje pierścień Elektora Fryderyka z zegarkiem. Murand w Genewie fabrykował zegarki muzyczne także w pierścieniach. R. 1575 robiono w Londynie tak mała zegarki, że je noszono u góry na laskach a na początku 17go wieku damy nosiły je w kolczykach. Podobnież robiono zegarki zaopatrzone kolcem, który co godzina z lekka przyciskał palec. Szwajcarski zegarmistrz Forrer, osiadły w Wiedniu, w połowie zeszłego wieku fabrykował zegarki, które co 40 godzin same się nakręcały; w kieszeni za każdym krokiem właściciela o jeden ząb same się naciągały: Emerich robił zegarki które zarazem oznaczały stopnie ciepła lub zimna. Niejaki Groley w Genewie fabrykuje zegarki tylko wielkości orzechów laskowych, przeszło 2000 sztuk odesłano już do Paryża; sztuka kosztuje po 2,400 zł.

Kupiec ogłosił na sprzedaż przedmioty następujące: Papier nieskończony dla oberżystów, na rachunki mające być podane gościom. Pakiet kwaśnych min dla miernych aktorów, chcących uchodzić za wielkich traików. Pakiet słodkich min dla podżyłych kokietek. Machina ortopedyczna do sprostowania skrzywionych grzbietów dla zbogaconych lichwiarzy. Para sztucznych nóg do biegu, dla dłużników uciekających przed wierzycielami Nakoniec teleskop i mikroskop do powiększenia własnych a zmniejszenia cudzych zalet.

Do Wiédnia przyjechał olbrzym z gabinetem figur woskowych, zrobił z wosku figurkę, która przewraca oczy i płacze jak dziecko.

W całéj Europie znajduje się 5 miljardów pieniędzy metalowych, 2 milyardy przypadają na samę Francyę.

Dla czegóż wieśniacy Niemieccy tak licznie przenoszą się do Ameryki? Oto dlatego; że jadają wiele kartofli, a z tąd kartofle czują tęsknotę do swego rodzinnego kraju (Ameryki) Tak przyznaje dziennik niemiecki.

Sławny śpiewak Nurri wystąpi w Neapolu w nowéj operze Donizettego Cyd.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 3 do dnia 4 Sierpnia.

Krasowski Zenon, Panosiewicz Filip, Brzóska porucznik Ces, Ros., z Polski; -- Michalewicz Onufry z Galicy i; — Lombard Wilchelm. z Wiednia,

Wyjechali z Krakowa.

Siekierski Ludwik, do Polski; — Kowalski Wojciech, Stadnicki Felicyan, Lubomierski Henryk, do Galicyi; — Białkowska Florentyna, Makomaska Marya do Pruss,

---

Doniesienie.

Z powszechném zadowoleniem licznie odwiedzana

SZTUCZNA GALERYA Z WIEDNIA

zawierająca przeszło 125 figur woskowych w postaci naturalnéj trafnie przedstawiejących sławnych ludzi z różnych wieków, i kilka bardzo ciekawych mechanizmów, jako to: Zegar z trąbami i kotłami, grającego na pozytewce (katarynce), żyda kuglarza i t. d. może być widziana tylko przez dni kilka jeszcze od 6 do 9 godziny wieczór przy brylantowém oświetleniu. — Ażeby zaś każdemu ułatwić przystęp do tejże, zniża się cena wnijścia ostatecznie do 15 groszy.od osoby nie wyłączając dzieci. — Miejsce widowiska pod L. 541 przy ulicy Floryańskiéj — Opisu figur można dostać w kassie zagroszy 10.